

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

O. 4-ár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft
o. 6. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezeletik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, aug. 16.

(H. S.) Még ezelőtt hét esztendővel (1853) egy bécsi lap megírta a magyar sajtót, hogy csupán az anyagi kérdésekkel foglalkozik; hogy az átalakítási nagy politikai rendszabályokhoz még egy árva szót se szól, mintha a magyar szent korona területén a régi politikai életűszoñ egészen kihalt volna; hogy legfőkébb mint az apród, az ajtó sarkához huzódva, egy-egy új organicus törvényt érkezéssel mélyen meghajtja magát, bejelenti a vendéget, s mintha őt a többi nem is érdekelné, ismét közönyösen visszavonul a zugba.

E kihívó szemrehányás oly eredménytelenül hangzott el, mintha az az „apród” süket-néma lett volna. Pedig a bizony igen jól hallott, s ha a „vendégek” előtt némán hajította meg magát, ez nem azt tette, mintha szóba ne tudott volna állani velük, ha még egyszer oly sokan érkeztek volna is. De hiába! helyzete némaságot parancsolt. Hiszen ha „az ajtó mögött” néha egy halk sohajt elszalasztott, vagy fejét csóválta, azonnal a legkellemetlenebb faggatásoknak lön kitéve; alig-alig hithette el, hogy csak ásitott, csak a nyakát ropogtatta. A gyakorlatibb felfogás emberei, a kik benne egy több tekintetre méltó erkölcsi lényt szemléltek, örömet láttak volna őt a politikai társadalom salonjában feesegni. Bizonyítja ezt a fennebbi felhívásán kívül, a b. Hübner rövid minisztersége alatt hozott szabadabb sajtó-rendszabály, a melynek czélja különösen a lett volna, hogy a magyar sajtó az antichambre homályából a tanácskozási terembe édesgettesse, a mi, tekintve a magyar közvélemény elismert tulnyomó súlyát a birodalom határain kívül-belül, nagy nyeresémmé lett volna azon politikai rendszerre nézve, a melynek kifolyásai valának „az új organicus törvények.” De a mi apródunk így okoskodott: „azt akarják, hogy szóljak hozzá a nagy rendszabályokhoz, de ne valljam üdvetlennek a rendszer alapelvét; ills veulent une omelette, et ils ne veulent pas casser les oeufs!” — s megmaradt semleges állásának zugában, várva, hogy magok a központi állambölcsek és centralista lapok jöjenek rá az igazságra.

Es ime, mit olvasunk az „O. D. P.” f. é. 220 számában! ? Azt, hogy:

„a Bach öszpontosítási eszméje merő chi-maera volt; s ha évek folytán vas szigorral nem nyomtak volna el minden kiegyenlítő javaslatot, minden eszmét, a mely a miniszteri nézet körén kívül fektűd, most nem állanának a veszedelmes idők közepette — az államegység alapjai felett fejünkét törve.”

„Magyarország (a magyar szent korona területe) historiai és sajtószertű jogosultsággal bíró ország. Ezt tagadni vagy félreismerni a legnagyobb politikai bűnök közé tartoznék!”

„A főkérdés Magyarország és csak Magyarország! Vajjon képzelhetünk-e egy kielégített Ausztriát kielégített Magyarország nélkül? Ha a belügyminis-teriumban 9 éven át (1851—59) azt hitték, hogy Magyarország azon csöngettyűvel lehet kormányozni, a mely a miniszter ur asztalán áll, vagy a távirda-sodronnyal, a melynek billegetője a wipplingeni ut belügyminiszteri hotel-jében áll, s a melynek szála, mint parancsvivők, a birodalom legvégsőbb szélein a legkisebb részletig rendezőleg nyulnak be, — a szellemek mozgalma, mely szent István ősi országában az utóbbi években oly nevezetesen előtérbe lépett, eléggé megmutatta, hogy ország és nép nem merevültek meg, hogy a hagyomány, a nemzeti öntudat elpusztíthatatlan erőben ver, s hogy azt nem lehet az elmélet nedves spongyiájával letörölni.” stb.

Mi magyarok 1849 után tíz esztendőig csak hallgatni és visszavonulni tanultunk; mert valamint az egyének életében pillanatok, úgy a nemzetek történetében vannak korszakok, a midőn a helyzet természete teljes érvényt kölcsönöz az ismert török közmondásnak, hogy: „beszélni ezüst, hallgatni arany,” s a hallgatási bölcsesség tana megkövetelheti, hogy még a meggyőződés, az igazság- és jogérzet szózata is, minden szorongatás és aggodalom, minden kísértés és kihívás dacára, inkább egészen némüljön el, mintsem dühöndösködő érvei méltóságából csak egy hajszálnyit is lealkudjék.

Azonban ha az alkudozást amott kezdik, ha a politikai rendszer alapelvét a birodalmi fővárosban egy tekintélyes vélemény chimaeának vallja be, ily nagy kiabrándulás pillanatában a magyar sajtó, mely eddigi magatartására büszkén hivatkozhatik, vajjon ezután is megtartsa-e „apród” állomását „az ajtó sarkánál”?!

Gr. Mikó ő nméltósága és a vele Beszterczére menők utja aug. 12. és a beszterczei ünnep.

Bethlenből 12-én délután 3 $\frac{1}{2}$ -kor lön az indulás. Már Somkerék határain meg kellett állapodniok; gr. Kornis Gábor vezérlete alatt Somkerék környéke birtokosságának képviselői lóbaton fogadták és üdvözölték katonás rövidséggel, de egyszersmind katonás egyenességgel a nemes grófot, a vidék összeségének iránta való osztatlan bizalmát fejezván ki; alig 200 lépésnyire új megállapodás: kentelki esperest Vályi Elek ur ismét egy küldöttség élén sokak, egy egész vidék nevében fejezte ki üdvözlését az éppen oly regé-

nyes mint történeti nevezetességű helyen és vidéken, s ohajtását arra nézve, vajha azon ünnepélynek, melynek emelésére ő nmilgával együtt a vidéki magyar birtokosság színe zárandokol a beszterczei tudományos nagygyűlésre, legyen gyümölcse az Erdélyben lakó nemzetiségek testvériségi egyetértése, s abból kifolyólag a baza jogosultsága és képessége szerinti boldogsága! Bann Somkeréken Kovács Mihály lelkész fogadván ismét lelkes beszéddel az egybegyűlt számos népség élén — a gróf mindhárom helyen röviden, velősen köszöntö meg a nyilvántott közhajlamot, érintette a mult idők emlékeztetése élményeit, s jelenben a legfőbb polgári kötelességeket: mik abban állnak, hogy a multnak tanulságait hasznunkra fordítsuk, a miben egyszer már megbotlottunk, kerüljük, hogy reményünket kivéhető, gyakorlati, czeréves életünk által kezestett igényekre fektessük, egybesimulók, össze- és kitartók legyünk abban, a mit a két ország jobbja között javunkra valónak hisznek és vallanak. Így lön a tovább indulás Besztercze felé. Utközben mindig más meg más szekér-csatlakozók, úgy, hogy a Bethlenből elindult két szekér már hétre szaporodott. Nem sokára a szent László király kan-csátjáról híres Kerlészről jött tíz szekérből álló utas-karaván is csatlakozott, s így már 17 díszes fogattal érkezének utasaink Besenyőbe, hol Besztercze városa nevében Stebriger polgármester és Lani szépligetű ev. lelkész más beszterczeiekkel együtt vára-koztak rájuk. A polgármester németül üdvözölte gróf Mikó ő nmilgát, kifejezve: „mily szerencsésnek érzi magát Besztercze város, hogy a magyar intelligencia köztisztelői vezérét, a „loyalis hazafiság képviselőjét a jelen alkalommal ily díszes „kíséretben fogadhatja falai közé, szívesen is hívja meg összes „polgárai nevében a jelenvoltagekat, s mindnyájok jó indulatáról eleve is biztosítja.” A válasz szintugy németül volt: „Bocsássanak meg urak! — mintegy így hangzott az — ha „hirtelen nem találunk szót, a melyly szíves megtisztel-„süket méltólag kifejezzük. Mi erre valóban nem voltunk „elkészülve. Minket egyedül a tanulás-vágy vezetett ide, és „azon érdekeltég, melyly a nemes szász nemzethez átlá-„ban és különösen „Honismereti társulata” irányában „viseltetünk. Azonban minket nevezetes történeti emlékek „vonznak Beszterczéhez: nem egy emlékeztet országgyű-„lésünk volt itt; Hunyadi János korában hazánk és a ke-„reszténység legnagyobb hadvezére itt e helyen egy várnak „és vidékének grófia volt — innen indult ki csatára, s ide-„tért vissza pihenni. És utóbbi másfél századig tartott al-„kotmányos életünk ha olykor viharos volt is, de szép volt. „Higyejék el, uraim, mi sokszor emlékszünk vissza azon „időkre, mikor a nemes szász nemzet szabadon választott „bírái és tisztviselői közösen, együtt, s mivelők tanácskoztunk „a zöld asztalok mellett a baza közfőjáról. Megvalljuk, ne-„künk amaz idők a jelen háttérében igen dicsőnek tűnnek „fel! Nektünk erős ohajtásunk ezeket ismét újra élni! — Itt a polgármester félben szakította a nemes grófot, e szokat mondván benső érzéssel: „Legyen exetiád meggyő-„ződve, hogy az minden becsület és szász em-„bernek is, minden kivétel nélkül, hasonlókép-„pen ohajtása.” A nemes gróf tovább folytatta: „Fogad-„ják uraim ismételt köszönetünket, és vigyejék meg azt Besz-„tercze városa nemes tanácsának és választott községének „is, valamint a jelenleg ott mulató tudományos egylet min-„den tagjának! — A kocsik megindultak. — A derék polgár-„mestert gr. Mikó ő nmilga saját kocsiján vitte vissza a vá-„rosba. A koci-karaván eddigelő már 30-ra szaporodott: elől a somkeréki lovas birtokosok a Beszterczéről kijött lo-„vasokkal együtt mintegy 16-ton, azután a kocsik gyönyörű „rendben. A városban roppant sokaság várta a jövőket, minden arcon ragyogott a lelkesedés, a melyet a magyar dísz-„menet rég nélkülözött látványá mindeniben gerjesztett. El-„oszlottunk kiki előre elrendelve volt szállására. Kilencz óra-„kor fátylas zene, később vacsora a vendéglőben, melyen díszes magyar hölgyeink is résztvettek. A szász ifjuság lel-„kes német dalaira Pongrácz zenéje felelt vissza. Magyar-„jaink meg a Szózat-ot énekeltek. . . Holnap mindezekről „többet.

Eljött a holnap (aug. 13.) el a holnapután (14.), sőt 15-ke is, s tisztelt tudósítónktól még sem vevén avatott tudósításának folytatását: közönségünk iránti tiszteletből kénytelenek vagyunk a további eseményeket egy tökéletesen biztos és képes jelenvoltage barátunk legjobb bizem-ű előadása után habár rövidbe vontan is előadni, fenntartván jogunkat ezután érkezendő kimerítő és alaposabb értesítések közöl-„hetésére. A megelőző est fátylas-zene folyama kiegészíté-„sül megjegyeztük, hogy abban a polgárság is részt akart venni, de a dicsőség utójára is az ifjuság é lön, hogy az egyleti elnök Trauschurnál kezdődött, s így lön gróf Mikó Imre őnmilgánál folytatva, hová a menet a Rákóc-„zi indulóval ment, zene után harsány é ljen- és: lássuk, halljuk! kiáltás rázá meg a léget, mire ő nmilga megie-„lent s a tisztelgők kitüntető szíveségét maga és társai ne-„vében megköszönte, beszédéről egy más tudósítónk alábbibbet ír. Augusztus 13-dikán megkezdődtek a tudományos üle-„sék. Az elnök tapintatos, komoly előadással nyitotta meg a közgyűlést, erre az egylet szabályait olvasták fel, utána a közelebbi nagy gyűlés óta vitt választottsági j. könyveket, ezután az igazítandók gyorsabb végzése végett szakosztályi bizottságok lönek kinevezve, ezalkalommal az Országos Mu-„zeum-egyesület nevében Fínaly titkár tartott a közgyűléshez élénk tetszéssel fogadott üdvözlő beszédet, annak novemberi

közgyűlésünk kifejezett rokonszenvét njólb megköszönte, a Múzeum-egyesület részéről hasonló igért, s azt vállvetett egyetértő munkásságra hívta fel; ezután Wittstock Henrik nevű jeles szász tudós tartott érdekes és rendkívüli tetszéssel fogadott felolvasást — ha jól vagyunk értesítve — Besz-„tercze városa és vidéke ősrégi szokásairól, melyeknek előadása alatt, a közönség hol jó kedélyű, hol komolyabb arcú lett, a szerint, a mint a tudós férfiú a mult és jelen időkét párhuzamosan rajzolván, e párhuzam egyiknek vagy másiknak előnyére ütött ki. Ezzel végzö-„dött délutáni két órákor az első napi tudományos üle-„sés. Ezután közebb a város nagy vendéglőjében, hol 2 o ft. fizetés mellett mindenki megjelenhetett; egyszerű de izletes ételek, jó bor, zene és pohárköszöntések tették élvezete-„sekké ez ebédet. A két napi pohárköszöntések közül kiemeljük tudósítónk után a Wittstock, Hintz, Gütt és több jeles szász tanár és lelkész eleven és ügyes köszöntéseiket, valamint magyar részről a b. Eötvös, gr. Mikó, és Fínaly urakét, melyeknek iránya általában a testvériség, egyetértés, összetar-„tás, alkotmányos élet és autonomia, s több ilyenek voltak. Volt egy, mely különösége miatt érdemelne a kiemelés; azonban ezt jobbnak látjuk mellőzni. E napok harmóniáját ily dísszonantiákkal ne rontsuk el. Östve fényes tánczos mulatság, melyben a szászok és magyarok egyfor-„mán vettek részt, jó kedvvel, szívesen mulattak, s a ke-„ringőt és csárdást a jó kedv teljes egyenjoguságával járták el. Ez östve érkezett meg M. ország egyik legünnepeltebb férfiú, az Akademia egyik elnöke, az európai hírtudós b. Eötvös József, ki Erdélyben utazván, magyar barátait ép-„pen itt, a tudomány és testvériség ez ünnepénél kívánta meg-„lelni. Midőn már szállása felé közeledt, oly é ljen-zés zaja áradt el az egész utcán, hogy végét alig érte. Ez östét a nemes báró magyar barátával töltte. Másnap azonban a köz-„árba beolvadt: tiszteletre ment a polgármester és a honis-„mereti egylet elnöke, elment a közülésekbe, együtt ebédel-„tek s töltötték a napot és östvét. E napon (aug. 14.) két-„féle gyűlés volt, egy helyen a tudományos szakosztályok dolgoztak, más helyen (11 órán kezdve) a szász gazdasági egylet tartotta szintugy évi nagy gyűlését. Tudósítónkat ez utóbbi inkább érdekelné, ezen volt jelen, és így a tudományos üle-„sés mai tárgyalásairól mitsem közölhetünk; amarról ellen-„ben dicsőreleg emlitette, hogy csekély pénzerővel (tökeje alig 2—3000 ft), mily szép eredményeket tudott a gyűlé-„snek fölmutatni, s mint az eredmények legfőbbikét emelte ki azt, hogy ez egylestül koronként egy jeles ifjat képezett külföldi gazdasági tanítézeteknél a gazdasággal kapcsola-„ban álló tudományokban. E napon ismét közebb volt a Weiss-kertben. A harmadik nap (augusztus 15-dike) tudományos dolgaíról még kevesebbet írhatunk, tudósítónk saját hivatalos dolgaival levén elfoglalva: csak a közvacsorán vehett részt. Erre az Akademia és Múzeum-egylet sokérdemű elnökei ünnepélyesen meghíva voltak. Ekkor már a hivatalos teendők végezve voltak, min-„denki szabadon érezhette magát. És ez valóban mindenki ebé-„det feljülhaladta jó kedvben s az egyetértés, egyezőség és egybeolvadás fesztelen nyilatkozataira nézve. Itt mindhárom elnök poharat köszöntött, s mindhárom tetszéssel lön fogad-„va; a tárgyak most is: a nehéz idők, az egyetértés, az ősi kormányzás utáni vágy kifejezése volt. A b. Eötvös, irányában a milyen mély tiszteletet, a kedélyekben oly szokatlan lelkesé-„dést ébresztett. Ő — ugymondják — a közönség kedvence lett.

A gyűlésnek e napon vége lett. A vendégek délután oszlaní kezdettek. A magyarok nagy része b. Eötvössel gr. Teleky Domokos felé a Maros vidékre mentek át. . . És itt megszakasztjuk értesítésünket. Ha tisztelt levelezőinktől tudósítások jönének, közlésüket kedves kötelességünknek tartandjuk.

A beszterczei események elejéről vettünk még egy tudósítást, melyet mint teljes dologismerettel irrott és sok új körülmény iránt felvilágosítást adó örömmel közölünk. . .

A Szászföldről. Besztercze, aug. 13. 1860. — „Bennem erős hit é l, hogy jóslatom teljesedésnek induland, hogy magy-„ar és szász közt, érdekegyeség kezd megalapulni, hogy a jobb iskolában növekedő újabb generatio a régi egyenletlenség-„ek emlékeit el fogja temetni, s hogy a magyar eszentül érdek-„rokon, jó barát és nem idegen lesz többé a szászföldön.”

Ezen sorokat oly időben írák,*) midőn hazánk nemzetét még sötét korlát látszott egymástól elválasztani. Hét évszázad kötelekei, úgy látszott, végképp megszaktadtak, s a küzdelmekben el alélt magyar hiában fordult a szomszéd testvér néphez rokon-„vigasztalásért, — ez külsőleg hiedgen maradt, s azon hangok, mik olykor áthatottak, nem a testvéri, de valami másféle öröm tol-„mácsaikként hangzának. S voltak sokan, kik ezt természetesen találták, s úgy hívék, hogy a háznak jobban megy dolga, ha a család egyik életrevalóbb tagja kidől. Azóta egész évsor folyt le, egyforma nehézségek súlyosodtak ránk, békén törtük a válto-„zathatatlant, s egyesültünk testvériesen egy jobb jövő iránti reményben. Igen, egyik valánk mi már évek óta, s csak alka-„lom kellett, hogy nyilvánosan is kezét szoritunk a szenvedé-„sek után találkozó, és férfiasan kibékült társnéppel. Ennek így kellett lenni! Avagy gondolhatta-e valaki, hogy közel hátszázados együtt lét semmi kedves emlékeztető nyomot nem hagyott volna hátra, két egyiránt nemes, egyformán szabad nép, rokon ér-„zelmeiben? hogy egy pár év veszélyes tusái és eredményei képesek lették volna egy practicus alapokra épült s megvédö-

*) Szász földi levelek, „Erdélyi Múzeum 1866.” augusztus — szeptemberi folyama.

dött népszövetséget végkép megrendíteni? Mi ellenkezőről voltak meggyőződve. Nagy királyunkat ők is jövevényeknek nevezik, s azt, ki a szenvedély politikáját követve velök szemben, maga a hazai történet elítélte. Együtt velök védtek annyi századokon keresztül a kereszténység és Európa függetlenségének, együtt a lelkiismeret szabadságának érdekeit, megállapítván a reformációt, s ezzel egykorulag a vallási türelem nagy elvét. Oly tény, melyet bátor önértelmet mutathatunk föl a — kedvű körülmények közt előbbre haladhatott — európai nemzeteknek, mint a magyar és szász értelmi érettségnek bizonyítékait. Korunkban ismét nem egy érdek áll előttünk, melyet vállvetve kell védnünk, s ezek legfőbbike az értelem tulajdonának, a polgárisulásnak szent érdeke. Ezen érdekeknek az idők által felébresztett érzete hatott kétségbevonni nagy részt arra, hogy a napokban a határszéli kis szász városban valódi országos család-ünnep jöjjön létre. Már hetek óta polgáraink kedélyét egy véghetetlenül kellemesen ható hír villanyozta fel: — rebesgetni kezdék, hogy a „Szász Honismeret-egylet“ nagy gyűlése alkalmával, mely Beszterczen vala az idén megtartandó, a magyarok részéről is többen különösen az ország-szerte tisztelt nagy hazafi Mikó gróf fogják városunkat meglátogatni. Még alig birt e hír némi alappal, s már készültekhez fogtak a kedves magyar vendégek elfogadásához, azon sürög-lődés, mely éppen nem könnyen lelkesedő komoly véré szász polgárainkál közt szerezve érdekelte; a város utcáit és sétányait kicsinosították, fáklyákat ontettek, szállások díszítettek fel, s egy utcának, a hajdan magyaroktól lakott s nevét ma is megtartott, „Magyar-utca“nak lakóikülönös kedvénnyel kötötték ki magoknak azon előnyt, hogy abban csak is magyarok szállásoltassanak el. Minél inkább közeledett a nap, melyen a várva várt magyar vendégek megérkezendők valának, annál inkább nőtt az érdeklődés a bekövetkező ünnepélyek iránt, mely mindazonáltal nem volt ment némi aggodalomtól is, elő-déztetve azon fölmerült kőszia hír által, hogy a szándékolt ünnepély, különösen a célba vett nagyszerű fáklyás-menet nem fogja megengedtetni. Végre e hó 11-kén biztos forrásból értesültünk, hogy ő nmlga e hó 12-kén este fog városunkba megérkezni. E napon délután a város küldöttsége lelkes polgármesterünk Stehriger vezetésével, a Besztercztől egy mérföldnyire fekvő Besenyő helységében várta a magas vendéget. A nemes gróf, s kíséretében több magyar urak esti 6 órakor érkeztek Besenyőre, a hol a polgármester a város és szász-vendők lelkesedését rövid de jelentős szavakban tömcsölő beszéddel fogadta, melyet ő nmlga szokott nyílt és megnyerő modorában viszonozott. (A beszédek velejét egy másik tudósítónk tollából már adtuk.) Besenyőről bevonulása ő nmlgának Beszterce városába, a városi küldöttség, számos összesereglett vidékiek kísérete, s egy szász és magyar ifjakból alakult dandár elő-lavaglása mellett, valódi diadalmenethez hasonlított. Esti 9 órakor egy több mint 100 tagból álló fáklyás-menet tette tisztelgését a nagyvárú hazafi grófnál, melyet a gróf egy hosszabb beszédében köszönt meg, mely városunk lakói, s a mindennapi összesereglett szász intelligencia rokonszenvét nemes vendége iránt még magasabbra hangolta. Nem igénylem magam részére azon képességet, hogy e beszédet kellően visszaadhasam (talán szerencsések leszünk azt egész terjedelmében olvashatni *), csak azontényt kívánok e alkalommal constatirozni, hogy szász atyáinkfiai mindannyian mély elismeréssel fogadták azon emlékek felidézését, melyekhez a szász nemzet oly igen ragaszkodik. A nemes gróf beszédének kedves honunkat érintő némely részletei azonnal saájáról szája adtak, s azoknál is, kik talán még kételkedők valának, örök igazsággá kezd világolni, jellese azon mondata: „hogy azon kötelek, melyeket több százados együttlét, és alkotmányos szabadság kölcsönös élvezete fontak, nem téphetik szét soha.“ A nagy számú minden vidékről érkezett szász és magyar vendégek innen a városi nagy vendéglobé mentek, hol a Kolozsvárról érkezett Pongrácz zenekara mellett poharak ürítettek a szász és magyar közti szorosabb összetartásért és testvérségért. Ma augusztus 13-kán Beszterce város rendkívül élénk ünnepies színt viselt. Az utolsó besztercei országgyűlés óta, (mely bizony már rég volt**), talán ily sok magyar urat nem látott Beszterce együtt. Legünnepelebb hazánkifiai: Teleki Domokos gróf, Kun Farkas, Bethlen Farkas, Bethlen Gábor, Bethlen Ferencz, B. Sándor, B. Károly, Korais grófok, Kemény, Huszár, Bornemisza bárók, s a közel vied birtokossága u. m. Zsombori, és Cserényiek stb. stb. urnökkel együtt körünkben vannak. Ma társas ebéd lesz a nagy városi vendéglobén, s holnap fényes bál a vendégek tiszteletére.

De bezárom közlésemet, az ünnepélyek további sorának s az egyetli gyűlés munkálkodásának részletes közléseit e lap rendes levelezőjének hagyván fenn.***)

Szeretnők még a közalkalmakkal tartott beszédek és pohárköszöntések avagy csak kivonatkban is adni, azonban azokat levezetnők még nem küldvén be — mig többeket közölhet-nénk, Torma István volt országgyűlési követnek az 1-ső napon (aug. 11.) tartott beszédét közzé tesszük.

Kegyelmes ur! A hajdani B. Sz. *) vármegye nevében üdvözljük excellenciát, mint hazánk politikai vezérét, mint hazafit és magyar embert... A haza minden nemzetiségei egyetértéssel abban, hogy excellenciád személyiségében rejlik a haza jóllétének s szenvedések árán megvásárolt, különböző nemzetiségeik egy célra törekedő ohatásait és igényei való-sításának egyik fő garanciája. Excellenciád tanított meg bennünket a hazát nemcsak oly időben szeretni, midőn azt tenni élv és dicsőség, de akkor is, midőn ez nagyon-nagyon nehéz vala...

*) Mi is hinni akarjuk. Szerk.
**) 192. éve, a legelsőnek pedig (1536.) 324. Összesen volt 7 országgyűlés u. m. 1536. 1575. 1610. 1622. 1659. 1661. s a legutolsó — tudunk szerint 1668-ban, mely két nagy fontosságú eseményről nevezetes, először, mivel itt hozott a 18. t. cikk, mely rendeli, hogy a szászok az ő régi szokások szerint magok rendelkeznek (válaszszanak magoknak) perceptorokat, másodszor, mivel ezen lőn a 33. t. cz. által meghatározva, hogy az Approbata kelése óta hozott törvények egybefoglalassanak s egy törvényestben adassanak ki. Classicus emlékezzék!! Szerk.
***) Tisztelt hazánkifiaim, valamint dézsi igen érdemes levelezőnknek szives elnézését kérvük, hogy rendkívül érdekes közleményeiket csak ez alkalom és terjedelmében adhattuk. Vajha a többi napok eseményeit is megírni sziveskedtek volna. Szerk.
*) Mult szombatán tett közléseinkben a B. és Sz. betűi sajtó-vetéséből Dézs-nek szedett, holott az B(cis) Sz(olnok) lett. Szerk.

Nehéz időben nyitá meg excellenciád szellemi és anyagi kincseinek tárházát, s azokat a hazafi kötelesség legtisztábbikával rakta le a haza oltárának szalmáira, s megtanított ezáltal bennünket arra: hogy a haza minden! haza nélkül keserv élni! Excellenciád zászlója alá sorolunk e hon minden ajku népességének lelkes fiait, mert ezen zászlóra e két szó van írva: „nemzetiség, alkotmányosság!“ Isten vezesse excellenciád mostani utját, s adja annak célja sikerülését — megújulását két egymásra nevezet szűkecs n-mzet régi frigyének. Végezetre, valamint e megye hazának *) homlokzatán e két szó ragyog: „A közjónak!“ egy excellenciád Isten továbbra is e haza közjára sokáig éltesse! Éljen!!!

Árkos, aug. 12. 1860. — F. hó 19-kén gazdasági gyűlés leend S.-Sz.-Györgyön, az őszön tartandó háromszéki gazdasági kiállítás terjedelméből jutalmazását illetőleg intézkedni, — még pedig ez az erdélyi közp. gazdas. egylet utasításából törté-nend.**) Mintegy 300 meghívó levélküldetését e végre. Az az ösztöndíj nem szokta tevesztetni a maga jó hatását.

A világhírű és legmegtisztált hegedűhős, Reményi Ede nemzetközönk, (es ezt csak büszkén tudjuk kimondani) f. hó 8-kán tartá meg hegedűjátékát S.-Sz.-Györgyön, oly bü-vös hatással, mely a háromszéki szépen összegyűlt első rendűek s mások képzetét messze tulszárnyalta. Mekkorra tökélyre viheti a zenészetet a reászületés és gyakorlat! Gyűlt körülbe-lől 500 új forint. A jelen voltak az előadás utáni éjszakán át is vele akartak maradni, úgy, hogy kérnie kellett őket a távozás-ra. Az eljátszott darabokban zongorával kísérte őt Beale angol utitárs. A Rakóczi-indulót eljátszani nem tudá őt a legszívesb kérelem is reávenni, mentvén magát a már kifáradással. (!)

Östermésünk sok kalangyát adott; künn a mezőkben az asztagok szép számmal ékítik vidékünket; de a rozs csak fel termést ad szemül; a búza is a helyek különbségéhez és trá-gyasságához képest igen különbözleg ereszt, sőt többnyire az új trágyás búzák a leggyengébbek. A tűzkárbiztosítások már megkezdettek; mert Háromszéken kitűnőleg szükség is van a sok kárörvendő boszus indulat miatt. A tavaszhatárok csak-nem mindenik természetükben igen jól fizetnek. A mehek csak felére rajzottak, és ugyanugy gyűjtöttek a sok esőtől megcsömörölt föld rögön kiszaradása miatt. Az új gabona ára szállott, miről máskor. Marhahus fontja 10 kr. A gyümölcs-ster-més silány; a mi van is ragyás, hulló. Kiss Mihály.

Az erdélyi gazdasági-egylet. (Folytatás). A tavaszi titoknokai jelentésből olvastam, hogy hazánkban a gyümölcs-észt iránt akkora az érdeklődés, hogy az egylet kerteje a megrendeléseknek alig tudott eleget tenni, főleg almafa cse-metái száma annyira lepadt, hogy a jövő tavaszra igen kevés az, mi eladásra megmaradt. És ez ugy is van. Történt azonban, hogy éppen ezen rendelkezésünkre femma-radt kevés almacemete s e mellett az idei almaoltványok nagy hátrányunkra és tetemes kárunkra nagy mértékben tönkre jutottak. A gazdasági-egylet a veszedelmes rovarok kipusztítása végett a magas kormányhoz folyamodott, s e kérelemre a magas kormány hathatós rendeleté által intéz-kedett is, még is az egylet az, mely a hernyók pusztítása miatt kárt szenvedett. És honnan e gunyos esemény? A kerítés patak melletti gyeptje csupa gaz és bozot, biztos buvó tanyája, mindenféle hernyóféle ellenségnek. Tavasszal, mintán a falánk fiatal nemzedék a gyeptben tovább eledelt nem kaphatott, vékony selyem szálakon függve pár ezerenként szélnek ereszté magát, s a szél mint sáskasereget a kertbe futta be. Ez ellenel minden fáradság mellett meg-vinni nem lehetett, s ha többet nem, 200 ft ára kárt okozt az egyletnek. Két vagy három éjj-lepkéj ez, mind egy nemből, a Lipavis nemből, mely eledelét nem igen szokta válogatni. Sajnálattal kell tehát jelenenem, hogy a jövő ta-vaszszal kevés almacemetét szolgálhatunk. Körtve, szilva, barack, cseresnyében kárt nem szenvedtünk, mint a melyek amaz ominosus gyepttől távolabb voltak, s ama hernyóknak sem ép oly kedves eledelük. A mi magát a gyümölcsészt jövőjét, s a jobb fajok elterjesztését illeti, a választmány hozatott 80 féle törpe almafajt Siebenfreund utól, és Bel-giumból mintegy 60 féle új körtvefaj öltölygát, mind a legjobb tulajdonságu hírneves fajokból. Hogy mindezen cse-metékbe addig is, mig gyümölcseiket ki nem ismerjük, a választmány fog-e eladni? a körülmények és a közkívárat határozzák meg.

A selyemtenyésztés ügyében öröndetes tudósításaink vannak, főleg, hogy Kolozsvárt ez évben különféle selym-er-tőjásokkal a selyemtenyésztést szép sikerrel folytatták, s ha meglenne az alap, mely nélkül selyemtenyésztés fenn nem állhat, ha több eperfánk lenne, rövid időn e gazdasági iparág nagy lendületet nyerne, s elterjedne a nép azon osz-tályainál is, melynél a kis nyereség is nagy nyomatékkal bír. A kolozsvári község és nemes tanács ismeri e szükség-séget, s a selyemtenyésztés, ezen a tenyésztőtől nem nagy erőt kívánó, s hazánkban is szép reménnyel kecsesgető gazdasági iparüzlet fejlesztése tekintetéből eperfa termesztése a gazdasági-egyletnek egy bizonyos még meg nem határo-zott terjedelmű helyiséget ajánlott fel éppen a napokban, oly feltétellel, hogy az egylet azt eperfával ültesse be, ke-zelje nézete szerint, fenntartván a nemes tanács a felett a tulajdoni jogot, azon esetre, ha a gazdasági egylet a kitű-zött célra azt tovább nem használja. A gazdasági-egylet a nagyérdemű tanácsnak ezen kölhasznu ajánlatát köszönettel fogadta. E tárgy még befejezve nincs ugyan, azonban teljes reménnyel vagyunk, hogy a gazdasági-egyletnek ez által alkalma nyílik, hogy e téren is működését már a jövő ta-vaszszal elkezdhesse.

Tisztelt közgyűlés! ezzel befejezem legelső jelentése-met, a melyről tudom, hogyha vannak is fényoldalai, de sok ohatást és sok követelést ki nem elégített, ki nem elégít-hetett; ezért én újra az időre, jóreménnyel s méltó bizalom-mal a jövőre utalok. Mi kitűnőleg földmivelő ország va-gyunk, és a gazdának fáradság közt kitartani, türelemmel várakoznia kell, mig hasznat arathat, és mi e mesterségbe

*) A szónoklat éppen az előtt volt. Szerk.
**) Gróf Mikos Benedek Kolozsvárt létében meghívva e napra az Erdélyben utazó B. Eötvös József akademiát egyik elnököt, úgy véljük, a nemes báró úgy intézendő körútját, hogy ott lehessen. Szerk.

a természet és ész szavát követve, mesterek tudunk lenni. Nekem a lesz legnagyobb örööm, ha közgyűlésről közgyű-lésre minél gazdagabb és érdekesebb jelentéseket tehetek.

A pénztárnok Kuliseki János jelentése:

Tisztelt közgyűlés!

Azon bizodalomnak megfelelőleg, melylyel a tisztelt er-délyi gazdasági-egylet pénztára kezelésével vagyok meg-bizva, legelső törekvésem volt — megértve az egyület ki-vánalmait — egy rendszerezett könyvvitel felállítását, mely-ből a vállalatok mindenkoron mikénti állása, sáfárkodása, nemcsak most, hanem utódainknak is megbíráltatás végett tisztán számokkal kimutatra, adathassék át, s melyből a vállalatnak egyes részei felvirágzása vagy elhervadása köny-nyen észrevehető legyen, s akint a szükséges orvoslások a maga idején megtétehesse.

Ebből kiindulva legelőször is a tisztelt gazdasági-egye-sztlet alaptőkéje állását vagyok bátor felemlíteni:

A közelebb elenyészett év utolsó napján állott:
fekvő birtok bevásárló értékében 3811 ft 50 kr.
3 kölcsönzésről szóló magán kötvényben 2310 „
27 darab urb. papírban 42 alapító tagtól 13,965 „
4 alapító tagtól készpénzben befizetésben 735 „
61 darab magán alapítványi kötvényben 14 511 „
készpénz maradvány ezelőtti évekről 3787 „

Összesen: 39,119 ft 50 kr.

Jelenleg hat hó telvél áll:
fekvő birtokban ugyanazén összeg 3811 ft 50 kr.
7 db kölcsönzésről szóló magán kötelezvényben 12,740 „
32 db urbéri papírban továbbá 30 alapítótól befizetésekben 14,017 „ 50 „
73 magán alapítványi kötvényben 14,952 „ 25 „
3 alapító tagtól készpénzben befizetés s pénztári maradvány 509 „ — „

Összesen 46,030 ft 25 kr.

S így az alaptőke gyarapodott 6910 ft 75 kr.
A részvényből s rendes jövedelem mult egész éven át 588 ft 43 kr. áthozatallal együtt volt 2026 ft 49 kr.

Jelen első félévben 128 ft 79 1/2 kr. áthozatallal együtt téstén 2159 ft 56 1/2 kr.
tovább a gépszervő szakosztálytól bejött 409 „
a köztelekről eladott csemetékből 792 „ 26 „
állattartási töke 235 „ 25 „
irodalomi pályadíj-tőke 11 db arany a 5 ft 55 „
postabérben megfordított 10 „

Összesen: 3651 ft 17 1/2 kr.

Kiadatott ellenben:
eperfa tenyésztési jutalomban s gyümölcsmustra szállítás bérben 151 ft 10 kr.
gépszervő szakosztály rovására 1064 „ 94 „
köztelek érdeklő költségek 761 „ 11 „
hivatalnokok fizetésében 455 „ 82 „
nyomda s könyvkötői munkáért 334 „ 76 „
posta 16 „ 86 „
állattartás rovására 6 „ 82 „
selyemtenyésztési jutalom 200 „
volt kezelő titkár Nagy Ferencz urnak előleg 150 „

3141 ft 41 kr.

az ezeket illető összes bevétel 3651 „ 17 1/2 „
a kiadás ellenben 3141 „ 41 kr.
maradt: 509 „ 76 1/2 „

Mindkét jelentést a közgyűlés helyesléssel és örönde-tes tudásul vevén, a titoknok mint az egylet iránt mutat-kozó élénkebb részvétl újabb tanubizonyoságul jelenti, hogy ez alkalommal az egylet tagjai közé léptek: Ladányi Sándor, b. Bornemisza József, Kendeffy Árpád, Korda György, mint alapítók, gr. Bethlen Géza, Szilvási Béla, b. Wesselé-nyi József, Kajzler Antal, b. Huszár Miklós, b. Huszár Ádám mint részvényes tagok, mely jelentést a közgyűlés örömmel fogadott. (Folytatása következik.)

Ujdonságok.

¶ Vajjon épp oly szegény Kolozsvár városa, hogy azt a pár száz forintba kerülő hidat meg ne tudná csinál-tatni, a mely a k.-monostor-utcából a malom-utczába vezet s egy derek polgárunk privát kegyelméből ajándékozott utcát használatosá tenné? Vagy azért nem készül e le hid, hogy annál kevésbbé lehessen latni, hogy a Szamos partján levő ut-cza még nyári időben is járhatlan?

¶ A verseny szabadsága kezdi éreztetni jó hatását. Péld-a erre a piaci hús-ár, a mely az utolsó hetekben nálunk 13 król 11-re szállott, pedig a limitáció még virágzik!

¶ Lovag Benedek tábornagy f. é. aug. 14-ről kö-vetkező hirtelményt bocsátott ki: „Már f. é. ápril 25-kén kelt hirdetémmel kijelenttem, miszerint én az ország érdeké-ben s kötelességem helyes felfogásában a kedélyeknek bármi-nemű jogosítlan köznyilvánítások általi nyugtalanítását határo-zottan gátolandom. Most az ország némely helyein előfordult esetek, hol hatósági engedély nélkül szándékolt fáklyás mene-tek a közrenddel egybe nem férő kibágásokra nyújtottak alkalmat, — kényszerítettek, hogy további rendeletig az ország egész területén minden hasonló tisztelgéseket föltétlenül eltilt-sak. Az ország és lakosainak jólétérti legőszintébb érzelmei-ek, a törvényes rend fenntartásáérti felelősségemet is szem előtt tartva, egyszerűen készítve érzem magamat az említett hirtelményt ennell általánosn emlékeztetbe hozni s azon szomorú következményekre figyelmeztetni, melyek azo-kat, kik ismételt jóakaratu intéseim ellen cselekszenek, kirel-hetetlenul sújtandának.“

— Bécs aug. 11. A birodalmi tanács feloszlásáról keringő hír, mi a mai börze panique-et eszközlé, az „O. D. P.“ szerint alaptalan, de az tény, hogy a börzén több első rangú ház eladópép lépett fel, s a kis speculansok utánuk indultak. Minden értékpapir jelentékenyen esett, mig a váltók és pénznemek ugyanazon arányban emelkedek.

— Bécs, aug. 7. Az „A. All. Ztg.“ írja: A polairend-kívüli munkásság általános figyelmet öbresztett. A sznyiai exp-ditio nem idézhető az elő, sőt inkább azt várjuk költhezni,

hogy ilyen intézkedésekre inkább szolgálhatott okul a viszonok alakulása a nápolyi szárazföldön. A mint most állnak a dolgok, föl lehet tenni, hogy a nem jelentéktelen nápolyi hajóhad nem sokára Victor Emmanuel céljaira szolgál, s ennél fogva Ausztria részéről minden erő megfeszítésével dolgoznak a tengerparti részek védelmére. Itt egy pillanatra se ringatóznak önámításokkal, sőt nagyon is jól tudják, hogy Nápolyban csakhamar lejátszódik a drama, s Velence felszabadítása hozatik szíre; de azért nincsenek e miatt elcsüggedve, s valamiképpen „Italia fará da se.“ Ausztria mindig reméli, hogy sikerrel küzdhet meg vele.

** Marmaros-megye román és ruthén lakosai 16,558 aláírással kérvényt nyújtottak be az igazságügyi minisztériumhoz, hogy azon megyében a telekkönyvek magyar nyelven vezessenek.

— Bécs, aug. 9. A „Fortschritt“ írja: „Nemrég oly szerencsés volt a „Südd Ztg.“ egyik bécsi levelezője, a világhoz közölni körülmények vázát egy birodalmi-alkotmánytervezetnek, melyet állítólag a magyar birodalmi tanácsosok készítettek volna. Mi oly helyzetben valánk, hogy a nevezett lap közleményét henyé kombinációnak bélyegezhettük. Ez a levelező a mi határozott ellenmondásunkat úgy akarja már most kiadni, mintha a tervezetnek szerzői részéről való megczófolása lenne az, és nem meghazudtolása azon közleményeknek, a miképpen a „Südd. Ztg.“got megtisztelt. Ezen ügyes kanyarodás arra birt bennünket, hogy még egyszer a leghatározottabban kijelentsük, hogy az állítólagos magyar alkotmány-tervezet nem egyéb ámtásnál. Ily körülmények közt ugyan e levelezőnek azon tudósításai is kevés figyelmet érdemelnek, melyeket egy állítólagos horvát ellen-tervezetről ír, melynek kremsiri viszálemlékezők szolgálnának alapul; ámbar ezen pontban, mint-hogy nem vagyunk beavatta, nem bocsátkozhatunk vitába. Valószínű, hogy egy ilyen ellen-tervezetről a magyar körökben is bírnának tudomással, ha csakugyan több volna az valamivel levelező speculációjánál. Tény az végül, s azt teljes biztonsággal mondhatjuk: hogy a magyar és horvátországi birodalmi tanácsosok a legjobb egyetértésben vannak egymással.“

** A „P. N.“-ban a következő nyilatkozatot olvassuk: „A P. Naplónak augusztus 7-kén megjelent száma az ágostai vallást követők tisztai kerületének Miskolczon tartott nagygyűléséről szólva terjedelmesebb kivonatan közli azon beszédet, melyet ezen gyűlésen Zsedényi Edvárd ő méltósága tartott, s melyben a következőket olvasom:

„Vannak vallásunknak szent ereklyéi és áldott hagyományai, melyek körül sulyos időben mindig összesereglett a szétzilált protestantizmus, és bennök találta föl a talizmánt, mely a vész és vihar pillanataiban megvédte eddig s meg fogja védeni jövőre egyházunk szabadságait. Ezen sérthetetlen jogi állapotunk az 1790. 26-dik czikkén, az abban felhívott linczi és bécsi békekötéseken sarkallik, és a mint erre támaszkodva 1848-ban a magyar királyi cultus-minisztériumnak e törvény elleni rendeleteit el nem fogadtuk stb. stb.“

Miután 1848-ban a magyar királyi cultus-minisztériumnak egy ideig élén álltam s a „P. Napló“ olvasói közül néhányan talán azt hihették, hogy e sulyos vád, mely a protestáns egyház egy ily köztszerteletű tagja által az 1848-diki minisztérium ellen emeltetik, engem illet: kénytelenem érzem magamat az általam igen tisztelt méltóság urat megkérni, méltóztassék ezen esetre kijelölni, melyre beszédjének idézett helye vonatkozik; annál inkább, minthogy azon idő alatt, melyet a minisztériumban töltöttem, azon eset, hogy a protestáns egyház a minisztérium által kiadott valamely rendeletet el nem fogad, soha nem fordult elő, s az 1848-iki országgyűlés folyama alatt, a mennyire én tudom, a minisztérium ellen soha azon panasz nem emeltetik, hogy az a protestánsoknak békekötéseken alapuló jogait, melyeket az 1790. 26. törvényezikk megerősített, rendeleteit által megszorította volna. — Sz. Tornyan, 1860. augusztus 9-kén. B. Eötvös József.“

** A bukaresti magyarok. A bukaresti „Magyar Közlöny“-ben e nyilatkozatot olvassuk: „Mig a bukaresti magyarságnak zsebében egy párja, asztalán egy darab kenyér és egy pohár bora leand, az itten működő magyar dal-műtársaságnak a „consulág utáni hazaküldéséről“ s a „Magyar színházi lap“ levelezője által koholt „hajmeresztő nyomoráról“ szó sem lehet. Ennyivel tartozunk az igazságnak s nemzetünk itteni töredéke vendégszerető házaik ellen támasztott rágalmak férfias visszautasításának.“ Több bukaresti magyar polgár.

— A „Bukuresti m. K.“-ben olvassuk: „Az országgyűlés a román vasutak érdekében vitatkozván, mihelyt a pályák irányai kijegyeztek, azonnal vállalkozók után lát. Leginkább azon törekszik, hogy a pálya alá eső földeket a birtokosoktól ingyen kaphassa meg: kivéven némely helyeket, hol a földet némely olcsóbb áron iparkodik kisajátítani. Intésül szolgálhat ez az erdélyi vasutak ügyvezetőinek is, hogy azt az illető lelkes vállalkozók mielőbb úgy intézzék, miszerint mielőbb Brassóig vezessék ki a pályát; virágzó kereskedés támad ebből Erdély és Románország között.“

** Román testvéreink, írja a „Buk. M. Közl.“ felette olcsón részesülhetnek a házasság örömeiben és töviseiben, az esketési díj csak is három piasterben levén megállítva, a minél többet venni szigorúan tiltatik a lelkes uraknak.

** A romániai országgyűlés a vasuti törvényt megszüntette. Az új minisztérium rövid szavakban fejezte ki programját, mely az egyesült fejedelemségek ujjaalakítását tűzte ki céljául, oly szoros egyesítésével a két fejedelemségnek, hogy annak Bukarest legyen egyedüli fővárosa. (B. M. K.)

** A „Freuden-Blatt“ 220-ik száma a cs. kir. hadseregi főparancsnokságnak egy rendeletét említi, mely szerint a nem-katolikus katonahallottak számára a katonai temetőben egy sörényenyl bekerített s külön bejárással ellátott hely különítendő el, s oda temetődök, anélkül, hogy ott fölöttük énekelni s halotti-beszédet tartani lehetne, s a halott katonai tisztességben részesülne. Az ének és halotti-beszéd tartása a cs. kir. kórházakban sem engedtetik meg, ugy szintén tilos a nem-katolikus katonahallottak felett katolikus harangot meghúzni.

** Az „Anker“ (Horgony) nevű részvényes társulatot, a melynek Erdélyben is vannak ügynökei, ama jó irányú bécsi lap a „Neueste Nachrichten“ közelebbi időkben sok szakavatottsággal és férfiasan vonta kérdőre sáfarkodásáért. Közelebbiről kérdést tüzött ki, hogy feljelen-e az igazgatóság, a mit ha nem tesz, minden nap a lap honlapján fogja eljárása jogtalan-

ságára figyelmeztetni. Már két intő felhívás jött ki. Szorult állapot a „Horgony“-ra nézve.

— Megjelent a „Sárospataki Füzetek“ negyedik évfolyamának VI. füzeté, melyhez néhai Vay József arczképe van csatolva. Figyelmeztetjük olvasóinkat ismét meg ismét e jeles folyóiratra, a jelen füzetben pedig Macaulay egyik leg-híreseb „essay“-ére, „Milton“-ra, melyet angol eredeti után Könyves Tóth Mihály közöl. Figyelemre méltók még Bethlen Gábor levelei Alvinczi Péterhez, Szilágyi Sándortól stb.

— A Kolozsvárt 9 óra óta létező szemkór-dába az ideit tanévfolym alatt összesen 74 részint világtalan, részint komoly szembajban szenvedő egyén vétetett fel. Közülök 38 gyógyulva, 18 javulva, 10 gyógyulatlant bocsátott ki, és egy a vaksgalt, az idejűleg föllepített hagymás lábzan szenvedő férfi meghalt, az intézet zártával még egészen föl nem épült 7 szembebeteg javult állapotban a köz kórházba tevődött át.

Leghaládatosabbak az orvosi tudományra nézt azon esetek, hol az ugynevezett lencse hályog által elvesztett szemvilág néhány perc alatt helyre állítanti szokott, megkívántó szem-műtét által. Ezen szerencsében részesültek az idén: Oltvány Vasiliha 55 éves, földmives, Szászfenesről; Faragó András 74 éves, nyugalmazott sóstisz, Marosujvárról; Hesz Róza, bajor születésű, 41 éves nő, Berényről Szászváros mellett; Vajk János. 45 éves, ács, Asszonynépéről; Duma Anna, 9 éves pórleánya Tóthfalváról; Hatas Rebecka, 33 éves özvegy nő, Baczáról; Kraut Anna 7 éves, vakon született leánya Eledséről; Deák Togyer, 45 éves, földmives, Csögyönyről; Parastiff Gurnycsán; 65 éves, földmives Bunyiláról; Székely Zsuzsa, 95 éves, szálcáné Kolozsról; Angyalosi Mari, 53 éves nő, Felső-Zsukról; Krieger Julianna 62 éves nő Kolozsvárról.

Politikai hírek.

— Páris, aug. 8. A diplomatiai körök vélekedése szerint itt éppen nem osztják a német lapok által terjesztett ama nézetet, hogy Ausztria és Poroszország semmi írásbeli szerződés által nem kötelezték egymást. Sőt egész határozottsággal állítatik ilyen szerződés létezése, azon hozzáadással, hogy Poroszország magára vállalta volna a megközelítés kieszakolását Oroszország és Ausztria közt. Igen magas körökben egészen kicsinált dolognak tartják a három északi hatalom közötti eshetőleges coalitiot (?) s Napoleonnak Persignyhez intézett levelét úgy magyarázzák, mint a teplitzi találkozáshoz adott választ. A rajnai lap levelezője ezen híreket oly igen jól értesült forrásból meríti, hogy ámbár a német sajtó legnagyobb része ellenkező nézetű, ő mégis kénytelen előbbi tudósításait alaposoknak állítani.

— A császárnak a Szyriában a szánt kétezedhez tartott beszéde Párisban sokakat gondolkodba ejtett, mivel beszéde kezdetén azt mondja Napoleon, hogy az egész expeditiónak nincs más célja, mint a szultánnak alattvalói legyőzésében segélyül lenni; itt a császár azon téren áll, melyen a confrentia mozogt; de beszédének végén ezt ismét elhagyni látszik, midőn azt állítja, hogy a Hautpoul kishadteste megett egész Franciaország áll.

— Az Abd-el-Kadernek szánt becsületrendi nagykereszt gyémántokkal ékesítve, s legalább 14,000 fr. értékű lesz. — Karvan József maronita, ki Kesrouában a keresztények védelmének kitüntette magát, a becsületrend lovagjává nevezett ki; éppen ugy Bentivoglio ur, beyruti francia consul.

— Egy aug. 1-i sürgöny, mely Konstantinápolyból Mar-seillen át Párisba érkezett, — gyanúsítja a Fuaddal Szyriába indult sereget, s azt demoralizálnak mondja. Eszerint, továbbá, nagy egyenetlenség uralkodik a divánban s a csapatok zsoldjukat rendetlenül kapják.

— A Times, Franciaország szyriai expeditiója iránt leg-csekélyebb gyanut sem táplál, s azt véli, hogy semmiféle nagy-ravagító tervek sem szolgálnak ennek alapjául; azon fölvetésről pedig, mintha Franciaországot a szyriai rémjelenetekért bármennyű egyenes felelősség terhelné, — ki mondja, hogy ily állítás sokkal fektelenebb, semmint hogy a czáfolást meg-érdemelje.

Londoni tudósítások Hangtsoufu chinai városnak a felkelők általi elfoglalását említik.

— Milano, aug. 11. A mai „Perseveranza“ jelenti: Reggio-ból Calabriából egy sürgöny arról tudósítja a tengerészügyi minisztert, hogy 150 ágyunaszádott vettek észre. Garibaldi négy corvettel és 7 kereskedelmi hajót kapott. Mint mondják, a milánói irgalmas barátok kórháza, Bertani megkeresésére készen nyilatkozott befogadni a sziciliái betegeteket és sebesülteket. Turinből jelentik: Bresciában 26 katonai szökési kísérlet miatt hat hónapi börtönrre ítéltetett el. A második hadtest szept. 1-sőjén fog a Montechiari-i táborba elmenni.

— Nápolyból azt jelentik 7-kéről, hogy Garibaldi ott volt, több előkelő személyllyel való értekezés végett. Ő bevárta a nápolyi parlament összehívását. A választások 19-kén mentek vége. A tekintélyesb jelöltek az annexio mellett vannak.

— Messinából érkezett egyenes tudósítás szerint, Garibaldi még nem ment el aug. 8-án a szárazföldre: de a ki-szálláshoz szükséges előkészületek még folyvást tartanak. Mig Pianelli a diktatorknak azon szivességet teszi, hogy Calabriában létező csapatait elánczolt táborokba összehívja, és az abruzzói csapatokat a főváros körül összpontosítja, addig egy önkényes csapat kötött ki Calabriában, és rendezni kezdé az ország vöderejét. Nápolyba folyvást érkezik katonaság, s a fővárosban létező csapatok száma körülbelül 10,000 már. Ez azonban még nem elég biztonságot nyújt; ellenkezőleg, egy nápolyi, 7-ről kelt sürgöny azt mondja, hogy a követek család-jait a hadihajókra szállítják. Lehet, hogy e csapatösszpontosi-tásokkal a camarilla, távozása előtt, meg akarja tenni a végső csapást. Az egyházi államokat, úgy látszik, magára hagyták az egy Olaszország hívei: legalább nemcsak a szándékolt expeditio Nicotera vezetése alatt megszűnt, hanem még azt is hirtel-lik, hogy Bertani, az önkényesek beiratasának helyét Genuából Palermóba fogja áttenni, hogy Cavour grófnak több diplomatiai nehézséget ne szerezzen. Ez utóbbi napokban Manna és Wines-pere urakkal hosszas értekezletet tartott a Trombetta vendég-lőben, melyet 7-én egy miniszteri confrentatió követelt volna

követni: tehát azon lehetőség még mindig meg van, hogy Szardínia és Nápoly közt az egyetértés vagy legalább közöledés létre jöhet. A fegyverkezett Olaszországot újra rendezte magát, s Garibaldit elnöknek, Bertanit és Boscot alelnöknek választá. — Azon 6000 önkényes, kik aug. 5. 6 és 7-kén Genuából Sziciliába mentek, mindennel elváltak látva, hogy azonnal táborba szállhassanak, mert Bertaninak a genuai kereskedő házak rop-pant összegeket bocsátottak rendelkezése alá, mi újabb bizony-sága annak, mily bizalmat helyeznek Garibaldi bátorsága-és be-látásában, mert a genuaiak pénzdolgában a legkedélytelenebb számító közre tartoznak. Garibaldi meghagyta Orsininak, ki a palermoi ágyuöntődtét igazgatja, hogy egy pompás hara-ngot öntessen a palermoi Santa Maria d' Angeli templom szá-mára, melyet minden ápril 4-én meghuzzanak, emlékeül annak, hogy e toronyból akkor hallott az első vészharangszó, és az első lövés, mely a sziget újra éledését eredményezte. A harangra év, nap és azon óra, melyben a kolostor harangjai a palermoiakat fegyverre hívták, fel lesznek jegezve. Oly ország-ban, hol a papság oly hazafias érzelmű, és nagy szerepet játszik, e rendszabály költői oldalát nem is tekintve, politikai tekintet-ben is helyesen van számítva. Tény, hogy Garibaldi titkárja és laktársa egy kapuczinus barát.

Aug. 3-án falragaszok hirdették Nápolyban, hogy „a nagy Garibaldi megjelenése közelg, a népek tehát fegyverhez kell-nyulni.“ A „popolanik“ pedig, torlaszok emeléséhez nagy kö-rakásokat tartottak készen. Más falragaszok jelentették, hogy a kikötőben egy hajó áll készen önkényesek fölvetelére, kiket Palermóba fog vinni. A popolanik egy laktanya előtt ezt kiabál-ták: „Evviva Garibaldi.“ Az ör előbb a levegőbe, s midőn a zavargók erre el nem oszlottak, közéjük lött; egy ember meg-sebesült, más kettő pedig befogatott, azonban magas parancs következtében szabadon bocsátottak, ellenben a katona, ki lött, várfogságba küldetett.

Turinből aug. 6-ról a „Monitore de Bologna“-nak ezeket írják: „Itt sok magyar, lengyel és görög (?) notabilitás van, s a legbefolyásosabb német patrioták közül is várnak egyet-ke-tőt. Ez nem összejövétel, hanem összetalálkozás. Minden német hazafi ránk irányozza szemeit.“

Türr tábornok (Párison át) az acqui-i fürdőből jövet, Milanoba érkezett, s 6-án a Vittorio Emanuele sétányon a nép-től ujjongva üdvözöltetett. Ugyan ő, a Dritto szerint, 11-én tér vissza Sziciliába, hol a hadosztálya fölötti parancsnokságot ismét átvésti.

— Az „Opinione“ e hó 6-ról írja: „Németország maga-tartásából nehéz bonyodalmakra következethet. A háboru el-kerülhetlennek és közellevőnek látszik, a minden állam részéről tett előkészületek ezt mutatják; az angol-francia szövetség fenntartása által azonban ez még ki lenne kerülhető. Az olasz érdekek szempontjából tekintve a két nyugati nagy hatalom szövetsége minden más politikai kombinációnak eleibe teendő, mivel ez lenne a legjobb biztosítéka a benemavakozásnak. Egyebet Olaszország nem kíván; a benemavakozás azonban alapja lenne az ő teljes nemzeti függetlenségének.“ A „Perse-veranza“ e hó 6-dikáról azt mondja, hogy ha Németország Baden és Teplitz után Franciaország ellen támadólag lépne fel, Lajos Napoleon elégtűl lehetne, hogy újból alkalmat nyujtanak neki állama határának szélesítésére. Coalitio Franciaország ellen nem lehetséges, mert Franciaország hatalmas szövetségessel bir a népekben, melyeknek függetlenségét megállapítja. Ha Na-poleon megtámadná, akkor Franciaország, mely sem kifá-radva, sem kimerülve nincs, követné őt, s a népek, melyek ma-gukat felszabadítani akarták, körüldötte csoportosulnának.

Garibaldi Messinánál 300 minden nagyságu bárkát gyűjtött össze; s összesen mintegy 700 többnyire kereskedelmi jármű állna rendelkezése alatt. Ezekkel Garibaldi 18—20,000 embert akar a szárazföldre vezetni. Közbe közbe manoevroznak a készen álló bárkák, mi a nápolyi kormánynak nagy nyugtalan-ságot okoz, miután nem tudja és kitalálni nem képes, hogy a betörés mikor és hol fog történni. Garibaldi most majdnem ki-zárólagos ura a tengerszorosnak; a Faróban egy ütég vont-csóví újut állítottatott fel, mely a szemben fekvő calabrizi part felett uralkodik. E pillanatban Messinában 17,000 ember áll összpontosítva rendelkezése alatt.

— Veronából írják a „Presse“-nek aug. 7-dikéről: Folytonosan készítik az eszközöket, melyek által a netalán Ve-lence ellen történő támadást erőlyesen visszaverjük. Ide azon tudósítás érkezett, hogy Lombárdiában 30,000 emberből álló tábor alakították; mint hiszik, ausztriai részről a Po-vonal melletti katonai rendszabályokkal fognak válaszolni, miután a Mincio-vonal a nélkül is teljesen fedezve és védve van. A ha-jórajcska a Garda-tón újból szerveztetett, s kellőleg megsza-porítottatott, valamint előőrsi és őjrjáti szolgálatokra kitűnő szervezettű ágyunaszádok alkalmaztattak. Itt még év évben be-következő komoly eseményekre vannak készen; alig mulik el nap, hogy szomszédunk ne tenne valamit bosszantásunkra és károsításunkra.

— A „Gazetta di Verona“ szerint Lamoricière tá-bornok csapatait következőleg állította fel: Pesaróban van a második ausztriai önkényes zászlóalj, Fanóban két osztály svájci, Szinagagliában a 3-dik osztrák zászlóalj első osztálya, Anconában két osztály svájci és 3 osztály ausztriai. Anconában egy osztály a negyedik osztrák zászlóaljból. Jesiben egy egész osztrák zászlóalj. Lorettóban két osztály a 4-dik osztrák zászló-aljból és egy osztály svájci, Montesantóban ugyanannyi, Citta-novában egy zászlóalj svájci, röviden az egész hadsereg a part hosszában van felállítva; két osztrák fregat és egy corvette folytonosan czirkál Garibaldit várva. Most újból két zászlóalj alakították. A katonák kapnak naponként kétszer riszresztet, rumot, kétszer kávé, körülsültet a mennyi kell és két ba-jocchi zsoldot naponként.

Lamoricière hadserege jelenleg a Patrie jelentései szerint 25,000 emberre megy, azonban bizony csak 10,000 jó katonájára számíthat; ezek közé egy csapat kiszolgált ausztriai katona tartozik, kik a mult háboruban résztvettek.

Ausztria, eddigi váró helyzetéből Szardínia iránt, kilépni akar, s Turinban az ausztriai cabinet egy erőlyes jegyzékének néznek eléje.

— Nápoly, aug. 11. A garibaldisták csütörtökön Re-gio mellett kiakartak szállani, de visszaverettek. Csak 200-an szállak ki s ezek az ország belsejébe üldözöttek. A népesség az egész királyságban nyugodt.

Páris, aug. 12. A Patrie turini levelezője erősíti, hogy

azon nehéz bonyodalmak megállítására, melyeket Garibaldi ki-
szállása Nápolyban előidézhetne, alkudások folynak az iránt,
hogy Piemont, a nápolyi király beleegyezésével, Nápolyba
egy hadtestet küldjön.

— A „P. L.” bécsi levelezője is erősíti aug. 12-ki leve-
létben, hogy Nápoly után az egyházi államra kerül a sor. Komoly
ellenállásról alig lehet szó, Lamoriciere fén yes tulajdonai dacára
sem, mert roppant tulerő ellen kell harcolnia. Az egyházi állam
(az „Oest. Ztg.” tudósításával ellenkezőleg) két oldalról támad-
taték meg: Nápolyból és Toscanából. Lamoriciere, ereje meg
levén osztva, egy helyütt sem fejthet ki ere dményes ellenállást.
Ancona erősítésén egyre dolgoznak: első rangú várrá akarják
tenni; ő szentsége ide vonul, ha a forradalom hatalomra jut Ró-
mában, s vagy itt marad, vagy ha a körülmények kívánják, ha-
jóra ül. A francziák elhagynák Rómát, Civitavecchiába vissza-
vonulandók, valószínűleg azért, hogy Garibaldinak szabad kezét
engedjenek, ha ez az egyházi állam területére teszi lábát.

— Az „Oest. Ztg.”-nak Milanoból aug. 8-káról írják: a
teplitzi konferencia uti egyezményt hozott létre Páris és Turin
között, melynek tartalma lényegileg következő: Garibaldi sza-
bad kezét nyer Nápolyban; a piemonti kormány mindig ellene
nyilatkozik; de titokban mindennel segíti. Ha Nápolyt felig
meddig végeztek, akkor Lamoriciere nek mennek, de csak Szi-
ciliából támadják meg, nem egyszersmind a piemonti államok-
ból. Eközben demonstrációkat is eszközölnek a velencei tarto-
mányokban. — A piemonti kormány mind több hadsapatot
küld az osztrák határokra. Néhány nap óta Comaban hadsapa-
tokat ültetnek hajóra, Colicoba szállítás végett, honnan a stilfi
hegyhátra nyomulnak. Egyelőre, mintegy 12,000 ember van
oda rendelve.

— Salzburg, aug. 12. A vaspályamegnyitási ünne-
pélynél a császár pohárfelköszöntést mondott, melyben e nap-
nak, a két ország kereskedelmének felvirágzására való fontos-
ságot hozta fel. Azonban — hozzátéve — ez ünnepély még ma-
gasabb jelentőséget igényel; német törzsek azok, melyek ma
egymáshoz közelebb lépnek. Ausztria fiai örvendenek, a bajor
testvéreknek kezét nyújthatni. — Az egység ugyanezen érzel-
meit, melyekkel mi szomszédok egymást üdvözljük, valamennyi
német törzsröknek s szövetségársnak is szenteljük. Midőn
erről e körben emlékezem, meg nem tartóztathatom magamat,
gondolatban örömmel fordulni azon nap felé, melyen én röviden
kezet fogtam a porosz regensherczeggel azon egyetértő érzel-
mek szilárdítására, melyekkel egymás elé járultunk. — A csá-
szár azután éljont mondott a bajor királyra s barátára, mint feje-
delmi testvérré, a hű és vitéz bajor népre s Németország feje-
delmeinek s népeinek egyetértésére.

A bajor király legbensőbb köszönetet mondott a maga s
népe nevében a magas felköszöntésért, s erősítette jelentőségét
azon műnek, melynek bevégzése éppen ünnepeltetik. Lelkes-
séssel s reménytel üdvözölte az osztrák és porosz uralkodók
ujabbán végbe ment közeledését. „Ez — ugymond — Német-
ország egységének kezessége s ebben fekszik a mi hatalmunk
és erőnk. Éljen a császári testvér és barát, Ausztria hű és had-
próbált fia, s a két német nagyhatalom egyetértése!”

— Az „A. Allg. Ztg.” bécsi levelezője azt állítja, misze-
rint bármint mondjanak is bizonyos lapok, a bizonyos, megczá-
folatlan tények közé tartozik az: hogy a Velence elleni tá-
madás eshetőségét komolyan meghányták a teplitzi utóbbi talál-
kozás alkalmával, s ez az Ausztria és Poroszország közti egyet-
értést eredményezte. Mindaddig, míg Garibaldi s ennek hadcsa-
patai egyedül állanak a harcban Ausztria ellenében, ez utó-
bainak nem lesz szükségére idegen segílyre. De ha más hatalmak
szövetségre lépnek a forradalommal, s ha ezek maguk akarnák
megsérteni az általuk proclamált be nemavatkozás elvét: akkor
Németország nem marad sokáig tétlen néző. Ez oly bizonyos —
mond az „A. Allg. Ztg.” — hogy a két nyugati hatalom már
jóindulatulag tanácsolta volna is Turinban, Piemont ne csábít-
tassa magát semmi új támadásra Ausztria ellen, mert különben
maga fizeti meg az árát eszélytelenségének. Piemontból mégis
azt jelentik, hogy az ausztriai határon jelentékeny katonai moz-
galmak vannak szárd részről; sőt egy mai sürgöny szerint a
montechiari tábor felállításra megvalósul, a mennyiben oda már
szept. 1-jén be is vonul a 2-dik piemonti hadtest. E tábornak
csupán védelmi vagy támadó rendeltetése van-e, azt mi nem
tudhatjuk.

— A Konstantinápolyból Marseillen keresztül jövő hírek
mind nagy izgatottságról beszélnek Törökországban; szerintők
Arabiaiban is nagy agitatio nyomaira akadtak. Az európaiak ki-
vántára egy angol és egy egyiptomi corvett Dseddah elé men-
tek, az ottani lakosok feket tartására. A Pays s más félhivatalos
lapok ebben bizonyosságát látják annak, hogy egy európai expedi-
ció keletre küldetése, elkerülhetlenül szükséges volt. Sőt a
Pays oly messze halad, hogy azt állítja, miszerint Fuad pasa
attól fél, hogy küldetésével nem sokra megy. A félhivatalos
sajtó ezen bangjából Párisban azt a következtetést vonják, hogy
Franciaország igen szívesen nagyobb haderőket volna kész
keletre küldeni. Egyébiránt annyi már most is kicsinált dolog,
hogy Franciaország néhány hadihajót indít az archipelagus felé.

Ujabbak. — Párisban jól értesült körökben azon meg-
győződés nyilvánul, hogy négy hét nem telik bele, s Közép-
Olaszországban kiüt a háború (?)

— A kölni lapnak írják Párisból aug. 10-ről: „Teljesen
valószínű, hogy gróf Aquila, a nápolyi király nagybátyja, a
szárd király egyik unokatestvéréhez intézett levelében késznek
nyilatkozott utóbbi Olaszország királyául ismerni el.

— Nápoly, aug. 12. A kormány értesítette a hatalmakat,
nevezetesen Piemontot: hogy ha piemonti lobogó alatti hajók
megkísértenék garibaldistákat szállítani ki, azokra löni fognak.
Winspeare nápolyi követ Turinban utasítást kapott, hogy Tu-
rint bizonyos határidő után hagyja el, ha addig az alkudozások
eredményre nem vezetnének.

Zára, aug. 12. Eppen most 8 órakor a montenegrói
fejedelem, éppen midőn bárkájába akart ülni, hogy a catarói
tengerészettől Perzagnóba térjen vissza, egy Kadics ne-
vű montenegrói által pisztoly-lövessel megsebesített. Hogy
vajjon halálos-e a seb, még most nem lehet meghatározni, a
lövés a balcsipő fölött hátulról a hason ment át. A pisztoly két
lépésnyi távolságra lövett ki. A tettes elfogatott. A fejedelem
ismét teljes eszmélettel bír, s a catarói sebésznel van. A
catarói várparancsnok gondoskodott róla, mikép Njegushan
s Cettinijében köztudomásra jutassék, hogy a tettes mon-
tenegrói. Orjáratok küldetnek ki a városban s a Montenegro
felé vezető uton. Perzagnóban a fejedelem háza az ottani szá-
zadnak egy csapatja által őriztetik. A mult juniusban ugyan-
azon Kadics, Montenegroból megszökvén, Dalmatiából is ki-
utasított. Egy sebész tudor Zárából a hadigőzössel tüstént
Cattaróba küldetett el.

— London, aug. 13. A „M. Chronicle” jelenti, hogy
Garibaldi bevégző előkészületeit a nápolyi szárazföldre ki-
szállás végett.

— Bécs, aug. 14. Danilo herczeg, tegnapi sebe követ-
keztében meghalt.

— Páris, aug. 11. Néhány nap óta a legjobb és a legbe-
folyásosabb körökhöz tartozó urak és hölgyek viselik a magyar
kalapokat. Általában utóbbi időkben sokat foglalkoznak itteni
irodalmi és társadalmi körökben a magyarral. Alig néhány nap
előtt Horn-tól ujabb röpirat jelent meg, s az „Opinion Nation.”
a Palais Royal közlőnye igazolt főcikket hoz. Türr tabo-
rnoknak, a kit az itteni körökben nagy kitüntetéssel fogadtak,
állítólag személyes találkozása lett volna a császárral.

NYILTPOSTA.

(Szögedre.) Kempelen Gy. urnak. Szükséges ezer példány.

Bécsi börze. Auguszt. 14-én: Nemzeti kölcsön 79. —
Metallicus 5 pcentes 68.70. Urbéri papírok: magyar 72.75. erdélyi
68.50. Bankrészvény 800. Korona 17.95. Cs. k. arany 6.24. Ezüst 125.50.
T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Hirdetés.

(1—3)

(1055)
2348. sz.
pol. 1860.

A zilahi cs. kir. kerületi törvényszék részéről közhírre tétetik, hogy Szécsi Telegdi Lá-
zár urnak, Cserei Farkas hagyatéka ellen 2000 váltó forint adósságkövetelési ügyében folyó
1860-dik év augusztus havá 1-sőjén 2343 polg. szám alatt beadott kérvénye alapján, a Cserei
Farkas hagyatékhoz tartozó, és a gróf Cziráki Antal krasznai udvarházában létező Cserei-könyv-
tár, kéziratok, és műgyűjtemény 275 ftr 49 kr o. é. összes becsárban, továbbá a könyvtár-he-
lyiségekben őrzött festmények és egyéb ingóságok 223 ftr 32 kr o. értékű becsárban bírói vég-
rehajtási elárvereztetésre elrendeltetett, s elárverezési napul folyó évi 24-diki szeptember és
9-dik október mind kétszer reggeli 9 óra helyben Krasznán oly móddal tüzetett ki, hogy azon
esetben, ha több igérő találkoznék, a könyvtár, ahoz tartozó kéziratok és műgyjtemény egye-
nesen, ellenkező esetben darabonként, a képek és egyéb ingóságok mindenesetre egyenként, és
az első határidőn csak is a becsárban vagy azon felül, s csak is készpénz fizetés mellett fog-
nának eladatni. Az árverezni kívánók e végrehajtásról oly hozzátétellel értesítettek, hogy a
záloglási és becslési jegyzőkönyv, mely a könyveknek és egyéb átalánosságban már megneve-
zett tárgyaknak tökéletes leltározását és becsárát tartalmazza, a hivatalos órákban e törvény-
széknél helyt megtekinthető.

Kelt a zilahi cs. kir. kerületi törvényszék augusztus 6-n 1860. tartott rendes ülésében.
Fillenbaum.

(2—3)

(1052)
Sz. 8073. | civ.

A kolozsvári cs. kir. megyetörvényszék ezennel közzéteszi, hogy Szentpéteri Imre, Antal
és Mária e hivatalnál jelentést tett, miszerint az ezen törvényszék által 1860 febr. 1-sőjéről
1044 szám alatt kelt, s báró Bánffy Zsigmond bánffy hunyadi uradalmához tartozó birtokoknak
részükre leendő elárverezését engedélyező határozatnak gyakorlatbavételétől mostanra elállá-
nak; minőlfogva az illető értesítettek, hogy az 1860. aug. 17 és nov. 17-dikére elrendelt
árverés nem fog megtörténni.

Kolozsvárt, aug. 9. 1860.

A kolozsvári cs. kir. megyetörvényszék tanácsából.

NEM HIVATALOS.

(1041)

Búzas-bogárdi kitünő búza.

(3—3)

Az erdélyi gazdasági társulatnak ezen faj búzából azon okból nem küldhettem eddig,
mert a lopásnak erősen ki lévén téve, kintelen voltam, mielőtt tökéletességre mehetett, zölden
learatni.

Azonban az idén, miután mások is természetettek, és nekem is több termelt, igyekezem
míg tökéletességre menend, őriztetni, s ennőlfogva szolgálni fogok ily faj búzával.
Kik a mult évhen részesülhettek belőle, ren énylem teljesen megelégedhettek a sikerrel.
Ezen faj búzának előnyei következők:

A vetésnél 7 véka ezen fajból elég oda, hová a mi közönséges faju búzáunkból 10 véka
kivántatik.

Nem szokott eldőlni — tehát jó trágyás földet kíván. — A telet is jobban kiállja. Az idén
a b.-Bogárdi határon a búzák üszögösek voltak, de ezen faj tisztán maradtott.

A legkisebb búzafő ezen fajból másfélszer — a nagyobbja pedig kétszer nagyobb a ren-
des búzafőnél — ennőlfogva eresztősebb, s magva nehezebb.

A közönséges malmon készült lisztje hasonló az ugynevezett király lisztéhez, annyi kü-
lönbséggel hogy ez utóbbi erőteljesebb.

Későbbekén érik mint a mi rendes faju búzáunk, s ugyan azért arató kezekre ez okból
könnyebben szert tehető.

A vetés, a közönséges faju búzával egy időben történik.

Folyó év szeptember 7-én tul kapható ezen fajbúza Kolozsvárt Kárvázi József, Nagy-
Enyeden Czirner József urak kereskedésében, Búzas-Bogárdon helyt aláírni. Egy kis vékának
ára 3 forint o. é. pénzben.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutca 74 sz.)

Ma számunkhoz Girókuti „ORSZÁGOS NAGY NAPTÁRA” előfizetési felhívása melléklettel van csatolva.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(1019)

CSAPÓ SÁNDOR

belső monostor-utcában a Kribl ház alatti

nürnbergi és divat-áru kereskedésében

van különböző nemű angol- és magyar nyergek, a legfinomabb angol zablák és ken-
gyelvasak választéka, nagy mennyisége az angol karkásoknak, lovagló vesszőknek, magyar
karkák és kocsi-ostoroknak, ostorvieleknek, szóval nagy választéka mindennemű lovagló esz-
közöknek a legutányosabb árban

Ugyanott nagy raktára egész finom és közönséges női brúnél és bür-czipőknek; a leg-
jobb gyárban készült B. B. jeggyel ellátott vas edényeknek, nürnbergi és divat-áru kelmék
minden kigondolható nemeinek, határozott és legutányosabb áron.

Végre

férfi kalapok és tajték-pipák nagy választéka.

(1057)

(1—3)

Kiadó szallás.

Kolozsvárt az ó-várban 198 szám alatti ház-
nál 4 szoba, konyha, kamara, haju és pince
egy vagy több évre bérbe kiadó. — Értekezni
lehet szappany-utca 372. számú háznál.

(1056)

(1—3)

Egy nevelő kerestetik

a székely-udvarhelyi ev. ref. leánynevelődehez.
Teendői lesznek: felügyelni a növendékekre, és
őket női munkákra oktálni. Évi fizetése 200 ftr
o. é. szabad szállás, fa, gyertya s egy nő-cseléd-
deli ellátás. Az ezen állomást elnyerni kívánók
bérmentes levélben f. évi szept. 2-ig jelentsék
magukat akár Kolozsvárt ev. ref. püspök főtisz-
teletű Bodola Sámuel urnál akár alólírtnál
Sz.-Udvarhelyen.

ZAJZON FERENCZ S. k.
sz.-udvarhelyi ref. pap.

(1017)

(6—6)

Hirdetés.

A károly-fejérvári cs. kerületben balásfalvi
árásban Henningfalván fekvő B. Radák István és
Ádám-féle birtok — mely hiteles birtok iv szerint
áll: 57 hold 1162 □ öl szántó, 12 h. 62 □ öl
kaszáló 390 □ öl legelő, 11 h. 300 □ öl erdő,
1 h. 237 □ öl terméketlen földből; továbbá egy
udvarház, egy curialista s egy pusztából — sza-
badkézből eladó. Bővebben értekezhetni felőle
jóságigazgató Mihály Károlynál Ozdon, vagy
Filep Samunál Kolozsvárt.

(1016)

(6—6)

Simai Ágoston és társa

ujjonnan alakult
pénzváltó irodája,
Pesten nagy-hidutca 9-dik szám alatt
isztelettel tudatja a t. cz. erdélyi közönséggel,
hogy mindennemű allampapírokat, sorsje-
gyeket, arany és ezüst pénzeket illendő
napi árfolyam szerint bevált és elad.

(4—4)

(1048)

(2—3)

Eladó fejős bival.

Megláthatni minden este, mikor a csorda
haza jő belső farkas utca 57-ik szám alatti ház-
nál, hol az áráról is értekezni lehet.

(1050)

(3—3)

Iskolákat illető.

A közelebb beállandó iskolai évre szükséges
könyvekre nézve bator vagyok az erdélyi t. cz.
igazgató tanárokat és népiskolák tanítóit fel-
kérni sziveskednének megrendeléseiket minél
előbb beküldeni, hogy így a könyvek kézbe szol-
gáltatását a kellő időre késedelem nélküli eszkö-
zhőssésem.

Casinók, olvasó-egyletek vagy iskolák ré-
szére történendő nagyobb megrendelések némi
kedvezményekkel vagynak egybekötve.
Kolozsvárt, aug. 8-án, 1860.

STEIN JÁNOS.

Eppen most jelent meg
ugyancsak STEIN JÁNOS-nál s általa minden
könyvárusnál kapható:

MAGYAR-

CZIGÁNY-ZENE?

Elmefuttatás
Liszt Ferencz
„Czigányokról” írt könyve felett.
IRÁ
BRASSAI SÁMUEL.
Ára füzve 72 kr o. ért.

Egyházi emlékbeszéd
Gróf SZÉCHENYI ISTVÁN felett.

Mondotta a torockói unitariusk templomán
junius 10-én 1860.

KORONKA ANTAL,
helybeli lelkész és kerületi esperes.
Ára 25 kr.